

ŠKVP THD - dievčatá

Vzdelávacia oblasť	Človek a svet práce
Názov predmetu	Technická výchova dievčat
Stupeň vzdelania	ISCED 2
Ročník	Deviaty
Časový rozsah vyučovania	33hod./ 1hod. týždenne
Vyučovací jazyk	Slovenský jazyk
Poznámka:	Povinný predmet
Dátum poslednej zmeny	30.september 2013
Vypracoval	Erika Zelenayová

CIELE THD DIEVČAT- 9. ROČNÍK

Pri vymedzení cieľov primárneho vzdelávania pre vzdelávaciu oblasť Človek a technika vychádzame zo všeobecných požiadaviek vedecko-technickej gramotnosti i zo všeobecných cieľov primárneho vzdelávania. V tejto vzdelávacej oblasti môžeme uvažovať z hľadiska troch navzájom prepojených komponentov:

1. výchova vzťahu k technike (**hodnoty, postoje**),
2. výchova o technike (**vedomosti**),
3. výchova prostredníctvom techniky (**skúsenosti, pracovné činnosti, zručnosti**).

Základný vzťahový rámec pre určenie cieľov elementárneho vzdelávania oblasti Človek a svet práce vychádza z uvedených komponentov:

V rovine hodnôt a postojov smeruje k:

- poňatiu úlohy techniky v spoločnosti,
- uvedomenia si toho, ako technika ovplyvňuje náš život v rôznych životných situáciách (doma, v škole, pri cestovaní, pri hre, športe atd.),
- bipolárnemu vnímaniu techniky (technika môže pomáhať, ale aj ohrozovať zdravie život),
- rozvíjaniu mravného vedomia a konania v súvislosti s využitím techniky,
- rozvíjaniu osobnostných vlastností,
- uplatňovaniu tvorivosti a vlastných nápadov,
- vytváraniu postojov k hodnotám vo vzťahu k práci človeka,
- zodpovednosť za kvalitu svojich i spoločných výsledkov práce,
- rozvoju morálnych a vôľových vlastností (vytrvalosť a sústavnosť pri plnení zadaných úloh, vynakladanie úsilia na dosiahnutie kvalitného výsledku),
- rozvoju asertivity pri presadzovaní vlastných názorov, postojov a citov,
- rozvoju autonómnej pozície človeka (seberealizácie, sebadôvery, sebazvedelávania atd.).

V rovine vedomostí smeruje k:

- porozumeniu základným technickým problémom v kľúčových oblastiach techniky (materiály a technológie, komunikačné systémy, doprava a konštruovanie) na veku primeranej úrovni,
- poznaniu základných životných potrieb rastlín v rámci pestovateľských prác,
- poznaniu základnej techniky v domácnosti a bezpečnej manipulácii s ňou,

V rovine pracovných činností a zručností smeruje k:

- získavaniu pracovných skúseností a zručností v kľúčových oblastiach techniky,
- spôsobilosti kriticky používať informačné a komunikačné technické prostriedky,
- získaniu pracovných zručností pri opracovaní technických materiálov,
- spôsobilosti v oblasti konštruovania počnúc plánovaním až po prezentáciu produktu,
- osvojenia si bezpečného využívanie techniky v domácnosti,
- pestovaniu a ošetrovaniu základných druhov rastlín,

- získavaniu všeobecne využitelných pracovných skúseností,
 - využívaní vhodných pracovných prostriedkov v bežnom živote,
 - naučení sa pracovať v tíme,
 - poznaniu pravidiel bezpečnosti práce a k schopnosti poskytnúť pomoc pri úraze.
- Vzdelávanie v tejto oblasti smeruje k vytváraniu a rozvíjaniu kľúčových kompetencií žiakov tým, že vedie žiakov k: ŠVP, Pracovné vyučovanie.
- pozitívnemu vzťahu k práci a k zodpovednosti za kvalitu svojich i spoločných výsledkov práce,
 - osvojení základných pracovných zručností a návykov z rôznych pracovných oblastiach, k organizácii a plánovaniu práce a k používaniu vhodných nástrojov, náradia a pomôcok pri práci i v bežnom živote,
 - vytrvalosti a sústavnosti pri plnení zadaných úloh, k uplatňovaniu tvorivosti a vlastných nápadov pri pracovnej činnosti a k vynakladaniu úsilia na dosiahnutie kvalitného výsledku,
 - autentickému a objektívnemu poznávaniu okolitého sveta, k potrebnej sebadôvere, k novému postojú a hodnotám vo vzťahu k práci človeka, technike a životnému prostrediu,
 - chápaniu práce a pracovnej činnosti ako príležitosti k sebarealizácii, sebazvedelávania a k rozvíjaniu podnikateľského myslenia,
 - orientácii v rôznych oboroch ľudskej činnosti, formách fyzickej a duševnej práce a osvojení potrebných poznatkov a zručností významných pre možnosť uplatnenie, pre voľbu vlastného profesijného zamerania a pre ďalšiu životnú a profesijnú orientáciu,
 - k schopnosti bezpečne sa správať v doprave a na komunikáciách,
 - k rešpektovaniu environmentálnych hodnôt a chápaniu recyklácie materiálov a produktov.

CHARAKTERISTIKA

Vzdelávacia oblasť THD zahŕňa široké spektrum pracovných činností a technológií, vedie žiakov k získaniu základných užívateľských zručností v rôznych oblastiach ľudskej činnosti a prispieva k vytváraniu životnej a profesijnej orientácie žiakov.

Koncepcia vzdelávacej oblasti Človek a svet práce vychádza z konkrétnych životných situácií, v ktorých žiaci prichádzajú do priameho kontaktu s ľudskou činnosťou a technikou v jej rozmanitých podobách a širších súvislostiach.

Vzdelávacia oblasť THD sa zameriava na praktické pracovné návyky a dopĺňa celé základné vzdelávanie o dôležitú zložku nevyhnutnú pre uplatnenie človeka v ďalšom živote a v spoločnosti. Tým sa odlišuje od ostatných vzdelávacích oblastí a je ich určitou protiváhou. Je založená na tvorivej spolupráci žiakov.

OBSAH PREDMETU

Vzdelávací obsah je rozdelený do 3 tematických celkov:

1. Tvorivé využitie materiálov
2. Stravovanie a príprava jedál
3. Ľudové tradície a remeslá

1. Tvorivé využitie materiálov Hodnoty a postoje žiaka

Vedieť hodnotiť výsledok svojej práce.
Interpersonálne spôsobilosti prostredníctvom technických činnosti realizovaných samostatne i v kolektíve (efektívnosť činnosti, plánovanie, organizovanie, kontrolovanie a hodnotenie výstupov činnosti, empatia, riešenie konfliktných situácií, rešpektovanie a tolerovanie odlišností, zodpovednosť, úcta, zodpovednosť za výsledky práce vo vzťahu k rozvoju spoločnosti a životnému prostrediu).
Schopnosť chápať význam technickej záujmovej činnosti a do tejto sa zapájať.

2. Stravovanie a príprava jedál Hodnoty a postoje žiaka

Vie sa vhodne správať počas stolovania.
Dodržiava pravidlá stolovania a spoločenského správania.
Vie poskytnúť (zabezpečiť) pomoc pri úraze.

Obsahový štandard

Poznávanie vlastností materiálov

Pomocou porovnávacieho pozorovania, bádania a experimentovania nadobudnúť poznatky o technických materiáloch s ktorými sa bežne ťiaci stretávajú.
Poznať, rozlíšiť a popísať štruktúru a vlastnosti technických materiálov.
Získať odborné - špecifické poznatky o materiáloch (papier, textil, drevo) a procesoch tvorby produktov.

1. Papier a kartón

Praktické činnosti: strihanie, lepenie, skladanie, oblepovanie.

Námety na skúmanie: skúmať vlastnosti papiera podľa toho, ako sa strihá, trhá, skladá, ktorý papier je najvhodnejší na skladanie (balenie), z akého papiera sú listy učebníc, detských kníh...).

Pracovné námety: priestorové a kruhové vystrihovačky, skladanie origami podľa náčrtu, balenie kníh a darčiekov, koláť z kartónu.

2. Textil

Praktické činnosti: navliekanie nite do ihly, robenie uzlíka, osvojenie základných stehov, zhotovenie výrobku podľa strihu.

Námety na skúmanie: skúmať vlastnosti textílií podľa toho, ako udržiavajú teplo, podľa krčivosti, podľa väzby, nasiakavosti. Skúmať stehy na výšivkách.

Pracovné námety: výrobok s prvými stehmi, námety na vyšívanie s detskými prvkami, resp. námetmi ľudovej kultúry, gombíkový panáčik, tvorba výrobku podľa strihu.

Praktické činnosti: skúmanie vlastností drevín, kombinovanie drevín, oddeľovanie, spájanie, maľovanie.

Námety na skúmanie: skúmať drevené predmety v triede (byte), skúmať dreveniny v okolí, skúmať, kde sú poškodené dreveniny a akým spôsobom.

Pracovné námety: zvieratká, postavy, príbytky.

Obsahový štandard

1. Technika v kuchyni – význam.

2. Základné bezpečnostné pravidlá v kuchyni pre deti.

3. Výber, nákup a skladovanie potravín.

Z hľadiska zdravej výživy akcent v tematickom celku je na:

- potraviny rastlinného pôvodu,
- potraviny živočíšneho pôvodu,

Výkonový štandard

Poznávať vlastností materiálov porovnávaním, triedením, experimentovaním. Získať pracovné zručnosti s nimi.

Vedieť vytvoriť jednoduchý predmet riešením problémovej úlohy s uplatnením vlastnej predstavivosti a fantázie.

Dodržiavať zásady bezpečnej práce s materiálom a pracovnými nástrojmi.

Vytvárať pracovné prostredie s akcentom na estetiku prostredia.

Vážiť si

Výkonový štandard

Žiak vie pripraviť stôl pre jednoduché stolovanie.

Vie samostatne pripraviť jednoduchý pokrm.

Vie udržiavať poriadok a čistotu pracovných plôch, dodržiava základy hygieny a bezpečnosti práce.

Vie poskytnúť pomoc pri úrazoch v kuchyni.

- typické potraviny v iných krajinách,
- potraviny v supermarketoch, obalové materiály a identifikačné údaje na nich pre spotrebiteľa,
- príprava jednoduchého jedla,
- príprava narodeninovej torty,
- stolovanie.

3. Ľudové tradície a remeslá. Hodnoty a postoje žiaka

Obsahový štandard

Výkonový štandard

Poznanie vlastných kultúrnych zvykov a tradícií.
Poznanie a úcta ku kultúram iných národov resp. národnostných skupín.
Rozvoj kreativity pri zhotovovaní produktov.
Tvorivá práca v rozličných sociálnych formách (samostatná práca, práca vo dvojiciach, tímová práca).

1. Skúmanie vlastnej kultúry
Skúmať a objavovať vlastnú kultúru a spoznať iné kultúry v oblasti ľudových tradícií

2. Tradície spojené s vianočnými a veľkonočnými sviatkami
Skúmanie vlastných tradícií spojenými s vianočnými a veľkonočnými sviatkami.
Navrhnutie, vytvorenie vianočných (veľkonočných) ozdôb a doplnkov.
Uvažovanie (premýšľanie) o nich význame a využití.

3. Spoznávanie ľudových remesiel
Ťiaci posnávajú základné ľudové remeslá, ktoré sa v minulosti vyskytovali v ich regióne (napr. drotárstvo, hrnčiarstvo, tkáčstvo ...)
Skúmajú históriu týchto remesiel. Zhotovujú produkty starých ľudových remesiel.
Ťiak už v mladšom školskom veku by mal poznať zvyky a tradície svojej rodiny, okolia a krajiny, v ktorej žije. Pri poznávaní ľudových tradícií ťiak používa rôzne druhy technických a prírodných materiálov. Patrí k nim drevo, drôt, plech, šišky ihličnatých drevín, šúpolie, slama, rôzne druhy papiera. Ľudové remeslá sú pre niektoré lokality Slovenska charakteristické remeslami. Tie sa môžu poznávať v rámci exkurzií, besied s ľuďmi, ktorí sa špeciálne venujú remeslám, návštevou múzeí a vlastnou aktivitou t. j., zhotovením predmetu, ktorý úzko súvisí s ľudovým remeslom.

Ťiak pozná význam hlavných sviatkov vlastnej kultúry (Vianoc a Veľkej noci a ďalších zvykov).
Vie zhotoviť produkt symbolizujúci túto tradíciu.
Pozná minimálne jedno remeslo v regióne s bohatou históriou.